

BOSNIA AND HERZEGOVINA
Ministry of Communication and Transport
Directorate of Civil Aviation

Događaj:	Problem s diplomatskim odobrenjem
Datum, vrijeme i mjesto događaja:	19.10.2019. godine, 06:03 UTC, vazdušni prostor Bosne i Hercegovine
Učesnici u događaju i njihovo stanje:	- Vazduhoplov

<p>Opis događaja:</p>	<p>Podnosilac izvještaja je naveo:</p> <p>Vazduhoplov, problem sa FPL i diplomatskim odobrenjem.</p> <p>U 07:40 UTC nam se javio pilot vazduhoplova koji je došao iz druge države, status STATE, Military, destinacija Sarajevo. Vazduhoplov je imao uredan plan leta sa predviđenim trajanjem leta od 5 sati. Vazduhoplov je tražio da obavlja let od 3 sata u bloku prostora između nivoa iznad aerodroma Sarajevo. Nismo ga pitali za svrhu tog leta jer prema Pravilniku o odobravanju letova vazduhoplovi koji su STATE i vojni imaju pravo da obavljaju nesmetane operacije u prostoru BiH. Izvršili smo koordinaciju i sa TMA Sarajevo i oni su nam delegirali FL160 tako da je vazduhoplov ostao kod nas na vezi. Prvobitno je letio iznad aerodroma u bloku visina od FL160-FL180, pa je zatim zbog nepovoljne meteo situacije tražio da se premjesti u drugi blok prostora. Nakon potvrde od strane pilota da neće napuštati prostor nadležnosti BHACC mi smo obavjestili i Zagreb da će letjeti u blizini granice, ali da neće izaći iz LQSB AOR.</p> <p>Problem je nastao kada je Šef smjene iz Sarajeva rekla da vazduhoplov nema odobrenje za operating area u LQSB, iako je uredno imao diplomatic clearance od Ministarstva vanjskih poslova BiH. Mi smo i sa pilotom nekoliko puta potvrdili da imaju diplomatski clearance, vidjeli smo i u planu leta broj diplomatskog odobrenja, ali na insistiranje Šefa smjene u ATCU I i AMC/FMP vazduhoplovu smo izdali naređenje da napusti prostor BHACC.</p> <p>Vazduhoplov je tada napustio prostor BHACC.</p>
<p>Opis postupaka učesnika u događaju:</p>	
<p>Okolnosti pod kojima se događaj desio:</p>	

<p>Preduzete mjere:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Vazduhoplovni subjekt s kojim je događaj u vezi; 2. Organizacione jedinice BHDCA. 	<p>1. Sprovedena je istraga ovog događaja.</p> <p>Zaključci:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Na osnovu analize događaja nije moguće utvrditi da su margine sigurnosti narušene od strane osoblja BHACC, kao niti od strane posade vazduhoplova; - Vazduhoplov je u predmetnom događaju imao status državnog vazduhoplova (STATE), a od strane Ministarstva vanjskih poslova BiH dodijeljeno mu je diplomatsko odobrenje (Diplomatic Clearance) za prelet i slijetanje; - Vazduhoplov je posjedovao odobren plan leta u kojem je sadržana informacija o njegovom statusu, tipu leta, pravilima letenja, registraciji vazduhoplova, diplomatskim odobrenjima za države kroz čiji vazdušni prostor je letio, te informaciju o vršenju određene operacije/a u blizini tačke u trajanju od 4 sata; - BHACC-u nisu pravovremeno dostavljeni dokumenti koji su propisani zakonskim i podzakonskim aktima a odnose se na odobrenja za letenje i obavljanje operacija u vazduhu od strane Ministarstva prometa i komunikacija, te Ministarstva odbrane BiH, odnosno isti su dostavljeni na zahtjev nakon samog događaja; - Dostavljeni dokumenti, odnosno izdavaoci istih, ne korespondiraju u potpunosti izdavaocima navedenim u Zakonu o vazduhoplovstvu BiH; - Podzakonski akti, analizirani u ovom izvještaju ne sadrže jasne informacije, odnosno ne propisuju sadržaj i formu dokumenata koji se šalju prema nadležnoj kontroli letenja u cilju informisanja iste o planiranim letovima/aktivnostima državnih vazduhoplova; - U skladu s postojećom zakonskom i podzakonskom regulativom iz domena civilnog vazduhoplovstva, kao niti u skladu s internim procedurama u primjeni u BHACC, nije moguće potvrditi da je BHACC (odnosno BHANSA) nadležan za verifikaciju i validaciju posebnih statusa vazduhoplova u prostoru pod nadležnošću BHACC (i drugih operativnih jedinica-JPAKL-ovi) - BHACC nema interne procedure, odnosno ne postoji propisana tehnologija rada, sa državnim vazduhoplovima koji lete ili provode aktivnosti u dijelu vazdušnog prostora pod nadležnošću BHACC; - Komunikacija između Šefa smjene i SATCO-a je bila intenzivna i fokusirana isključivo na predmetni vazduhoplov; - Na osnovu analizirane dokumentacije može se zaključiti da Jedinica za upravljanje vazdušnim prostorom nije imala bilo kakvu nadležnost za predmetni vazduhoplov i obavljanje njegovih operacija u prostoru nadležnosti BHACC. <p>2. Stručno lice SMD-a je izvršilo analizu događaja.</p>
---	--

Indeks procjene rizika i razlog: (Vidjeti Prilog 2, 3. i 6 ovog Uputstva)	2E prema ICAO-u Ovaj događaj nije uticao na bezbjednost letenja (Safety), a što se frekvencije tiče, malo je vjerovatno da će se desiti.
Prijedlog mjera prevencije: (Bezbjednosne preporuke)	<p>Utvrđiti potrebu za propisivanjem tehnologije rada, odgovornosti i obaveza osoblja BHACC, a po potrebi i drugih operativnih jedinica BHANSA, u pogledu pružanja usluga vazduhoplova koji imaju posebne statute.</p> <p>Utvrđiti potrebu na nivou BHANSA-e i eksternih subjekata, odgovornih za odobravanje letenja vazduhoplova sa posebnim statusima (BHDCA, Ministarstvo vanjskih poslova BiH), za propisivanjem jasnih i nedvosmislenih procedura koordinacije u cilju osiguranja jasnih informacija operativnom osoblju BHANSA, za postupanje prilikom pružanja usluga vazduhoplovima koji imaju posebne statute.</p>
Prijedlog drugih mjera:	
Da li je potrebno dalje ispitivanje događaja: DA/NE (dati obrazloženje)	
Potpis imenovanog lica koje je radilo na obradi i analizi događaja i datum: (Ako na obradi i analizi radi više imenovanih lica)	Ilija Savatić,
Potpis rukovodioca Odjeljenja i datum:	